

HYVINVOINTIRAPORTTI

Vuosi 2022

Oheismateriaali / hyvinvointiltk 21.3.2023

Sisältö

- [Hyvinvoinnin ja osallisuuden edistäminen kunnissa](#) (avaa linkki ctrl+napautus)
- [Hyvinvoinnin ja osallisuuden edistäminen Ylöjärvellä](#)
- [Tiedottaminen ja raportointi](#)
- [Vuositavoitteet 2022](#)
- [Hyvinvoinnin edistämisen koordinaatio ja alatyöryhmien](#)
  - [Alatyöryhmät](#)
  - [Hyvinvoinnin edistämisen koordinaatio](#)
  - [Hyvinvointia tukeva elinympäristö](#)
  - [Toisista välittäminen ja yhdessä tekeminen](#)
  - [Hyvinvointia rakentavien valintojen tukeminen](#)
- [Ylöjärveläisten hyvinvoinnin ja hyvinvointityön tila tilastojen valossa](#)
- [Ylöjärveläisten hyvinvoinnin tila ja toteutuneet toimenpiteet](#)
- [Ylöjärveläisten lasten ja nuorten hyvinvoinnin tila](#)
- [Johtopäätökset](#)
- [Liitteet](#)

Hyvinvointiraportti 2022

-Tiivis katsaus kaupungin
hyvinvointityöhön

Hyvinvoinnin ja osallisuuden edistäminen kunnissa

- Kuntalain (410/2015) mukaan kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä huolehtiminen on kunnan perustehtävä. Osallisuus kuuluu ihmisten perusoikeuksiin
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen koordinaatio: Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021)
- Muut ohjaavat lait mm. Terveydenhuoltolaki (1326/2010) Ehkäisevän päihdetyön järjestämistä koskeva laki (523/2015), Laki kotoutumisen edistämisestä 1386/2010, Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista (980/2012), Laki kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta 936/2022
- Vaikuttava hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on toimialarajat ylittävää yhteistä työtä, johon lainsäädännössäkin velvoite

Toimenpiteet

- Hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämistyössä varauduttiin hyvinvointialueiden toiminnan käynnistymiseen ja sitä kautta muuttuvaan toimintaympäristöön.
- Varautumista tapahtui työryhmien kokoontumisissa, Hyvinvointialueen valmistelutyöryhmissä sekä Hyte-työryhmän yhdyspintatyöpajassa.
- Poikkihallinnollisissa yhteistyöryhmissä tarkasteltiin yhdyspintoja ja koordinaatiossa tapahtuvia muutoksia sekä alustettiin Ylöjärven kaupungin hyvinvoinnin edistämisen yhteistyörakenteen uudistusta.
- Valmisteltiin kotoutumislain uudistuksen tehtävien haltuunottoa.
- Talousarviokäsittelyssä lisätiin hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämisen tehtäväalueen resurssia yhden uuden vakanssin verran ja varauduttiin näin tulevan vuoden muutoksiin.

Hyvinvoinnin ja osallisuuden edistäminen Ylöjärvellä

- Kaupunginvaltuusto hyväksyi 7.12.2020 laajan hyvinvointikertomuksen vuosille 2020-2024, joka sisältää ohjaavan suunnitelman poikkihallinnollisen hyvinvointityön toteuttamiselle.
- Laajan hyvinvointikertomuksen (myöhemmin LHVK), toteutus konkretisoituu kaupungin toimintaa velvoittavien poikkihallinnollisten ja osin lakisääteisten hyvinvointisuunnitelmien kautta.
- Ylöjärvellä toteutetaan useita suunnitelmia, joiden tavoitteena on kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen eri näkökulmista. Ylöjärven kaupungin hyvinvointisuunnitelmat ovat koottuna [Hyvinvointisuunnitelmat - sivustolle.](#)

Toimenpiteet

- Huomioitiin hyvinvointisuunnitelmien päivitystarve. Lasten ja nuorten, sekä ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelmat päivitettävä vuonna 2023.
- Rakennettiin ja hyväksyttiin [Kotouttamisohjelma 2022-2024 \(pdf\)](#)
- Alustettiin alueellisessa hyvinvointikoordinaattoreiden verkostossa alueellisia hyvinvointisuunnitelmia ja kartoitettiin alueellisten suunnitelmien suhdetta paikallisiin suunnitelmiin.
- Vahvistettiin LHVK:n 2020-2024 painopisteiden ja ajankohtaisen hyvinvointitiedon pohjalta vuositavoitteet

Tiedottaminen ja raportointi

- Laaja hyvinvointikertomus ja sen suunnitelmaosa laaditaan valtuustokausittain.
- Kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä toteutetuista toimenpiteistä niiden edistämiseksi on raportoidaan valtuustolle vuosittain.
- Hyvinvointisuunnitelmien toteutumisesta raportoidaan valtuustolle vuosittain osana hyvinvointiraporttia.
- Vuosittainen hyvinvointiraportti on tiiviimpi ajankohtaiskatsaus kaupungin hyvinvointityöhön ja raportissa kuvataan LHVK:n ohjaamat toimenpiteet.
- Hyvinvoinnin edistämisen vuositavoitteiden seuranta toteutuu myös osana talousarvioprosessia.

Toimenpiteet

- Laadittiin vuosittainen hyvinvointiraportti.
- Vuosittainen hyvinvointiraportti käsiteltiin: hyvinvointilaukunnassa 4.5.2022, kaupunginhallituksessa 30.5.2022 ja kaupunginvaltuustossa 13.6.2022.
- Lisäksi keskusteltua käytiin kehittämistoimikunnassa osastojen johtoryhmissä, yhteistyöryhmissä, esimiesfoorumissa, Tulevaisuuden sote-keskus (PirSOTE)-hanketiimissä.
- Vuositavoitteiden seuranta toteutui myös osana talousarvioprosessia.
- Ylöjärven kaupungin verkkosivuilla toteutuu yleinen tiedottaminen Linkki sivustolle: [Hyvinvoinnin edistäminen - \(ylojarvi.fi\)](https://www.ylojarvi.fi).

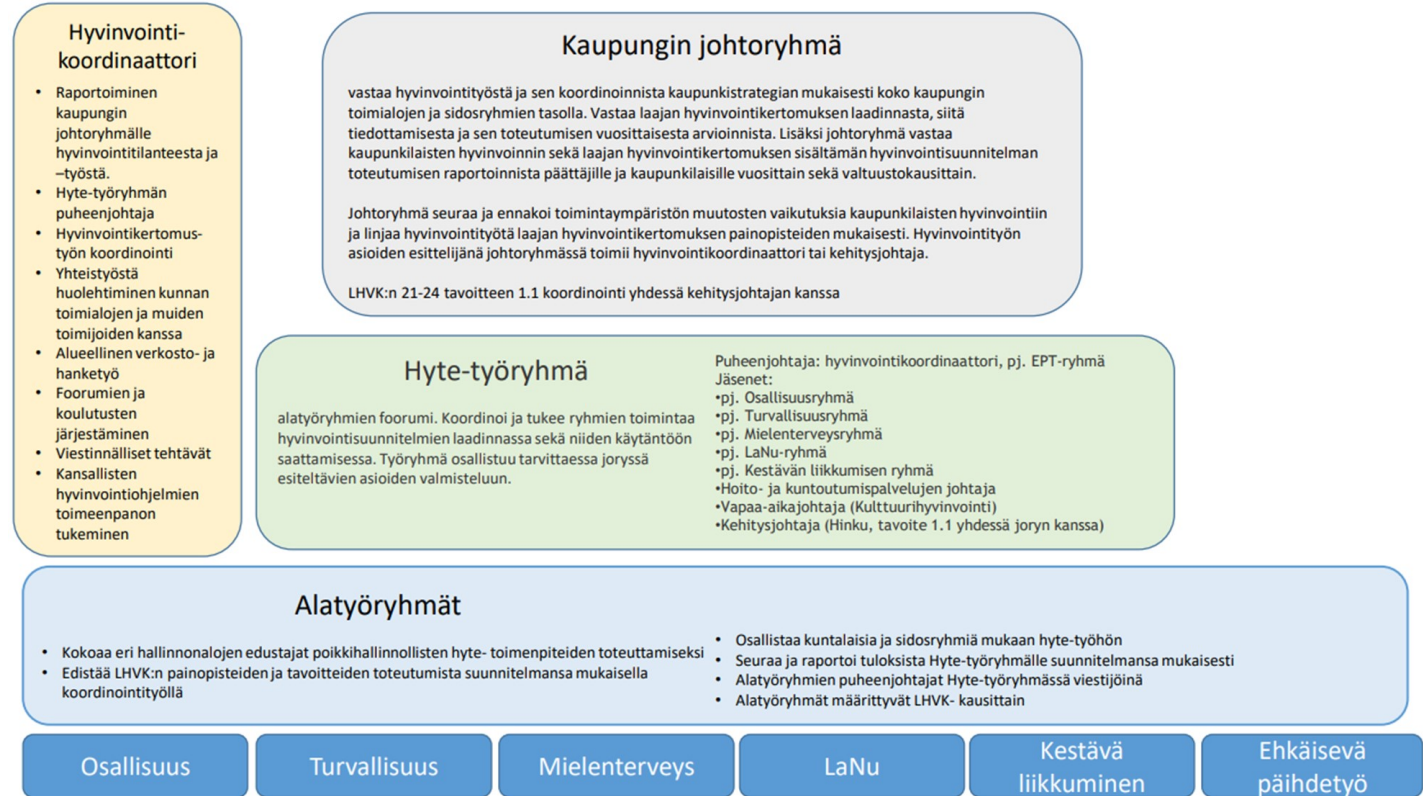
Vuosi 2022

Pohjautuu Laajan hyvinvointikertomuksen painopisteisiin

Hyvinvoinnin edistämisen koordinaatio ja alatyöryhmien toiminta

- Kaupungin johtoryhmä vastaa hyvinvointityöstä ja sen koordinoinnista kaupunkistrategian mukaisesti koko kaupungin toimialojen ja sidosryhmien tasolla
- Hyte-työryhmä on kaupungin yhteinen foorumi. Sen tehtävänä on tukea ja koordinoita yhteistyöryhmien hyvinvointisuunnitelmien valmistelua ja käytännön toteutusta. Lisäksi työryhmä osallistuu tarvittaessa kaupungin johtoryhmässä esiteltävien asioiden valmisteluun.
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen poikkihallinnollinen koordinaatio kuuluu hyvinvointipäällikölle, joka toimii myös hyte-asioiden esittelijänä johtoryhmässä sivistysjohtajan kanssa ja puheenjohtajana Hyte-työryhmässä
- Hyte-työryhmä kokoontui kuusi kertaa ja alatyöryhmät keskimäärin 2-4 kertaa.

Kuva: Hyvinvoinnin edistämisen työryhmien rakenne 2021-2022

Alatyöryhmät

- Ehkäisevän päihdetyön (EPT) alatyöryhmän tavoitteena on kehittää puitteita päihteettömälle elämälle Ylöjärvellä. Kohderyhmänä ovat kaikki ylöjärveläiset, etenkin he, joiden päihteiden käytöstä ei ole vielä huolta. Päihdeongelmien lisäksi rahapelaamisen ongelmien ehkäisy kuuluu ehkäisevään päihdetyöhön. Toimintaa ohjaavat: Ehkäisevän päihdetyön suunnitelma 2020-2024 ja Laki ehkäisevästä päihdetyöstä.
- Mielensterveysryhmä vastaa mielensterveysuunnitelman laatimisesta ja toteutuksesta huomioiden kaupunkistrategian ja valtakunnallisen ohjeistuksen. Suunnitelmaan on sisällytetty v. 2012 alkaen päihdeettömyyden edistäminen. Toimintaa ohjaavat: Mielensterveys- ja päihdesuunnitelma 2021-2024 ja Mielensterveyslaki sekä Kansallinen mielensterveysstrategia.
- Lasten, nuorten ja perheiden palveluiden alatyöryhmä tukee lasten ja nuorten hyvinvointityön toteutumista ja perhekeskustoimintamallin rakentamista osana hyvinvointialuevalmistelua sekä varmistaa erityisesti sosiaali- ja terveyspalveluiden ja kuntaan jäävien palveluiden yhteistyön. Toimintaa ohjaavat: Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2019-2022, Nuorisolaki, Lasten oikeudet.
- Osallisuustyöryhmä edistää kuntalaisten osallisuutta ja osallistumismahdollisuuksia. Osallisuustyöryhmä lopetti toimintansa vuoden 2022 aikana ja osallisuuden edistäminen integroitiin osaksi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kokonaisuutta. Toimintaa ohjaavat: Yhdenvertaisuussuunnitelma 2017-2021
- Turvallisuustyöryhmä: edistää kuntalaisten turvallisuutta yhteistyössä poliisin ja pelastuslaitoksen kanssa. Toimintaa ohjaavat: Turvallisuussuunnitelma.
- Kestävän liikkumisen työryhmä: Edistää ja seuraa kestävän liikkumisen toteutumista. Toimintaa ohjaavat muun muassa: Maankäytön ja palvelujen suunnittelu- ja toteutusohjelma 2021-2025 ja Hinku-ilmastotiekartta 2020-2030

Hyvinvoinnin edistämisen koordinaatio

Tavoitteet

- Hyvinvoinnin edistämisen tehtäväalueen toimintatapojen vakiinnuttaminen uudistuneessa rakenteessa
- Kunnan ja hyvinvointialueen hyte-yhteistyön valmistelu
- Raportointi kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä, niihin vaikuttavista tekijöistä sekä toteutetuista toimenpiteistä
- Hyvinvoinnin edistämisen vuositavoitteiden toteutumisen raportointi ja tuki tavoitteiden toimeenpanemiseksi eri hallinnonaloilla ja hyvinvoinnin edistämisen työryhmärakenteessa

Toimenpiteet

- Kunnan ja hyvinvointialueen hyte-yhteistyön valmistelu jatkui kehittämishankkeissa.
- Raportointi tapahtui lainsäädännön ja tavoitteiden mukaisesti ja alatyöryhmät ovat valmistelleet vuositavoitteet ja toimenpiteet vuodelle 2023 osana talousarvioprosessia.
- Palvelujärjestelmässä tapahtuvien muutoksien vuoksi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen - koordinaatiotyöryhmä totesi yhteistyörakenteen vaativan päivittämistä. Toiveita muutokselle kartoitettiin työryhmien tapaamisissa.
- Tehtäväalueelle tapahtui henkilöstövaihdos kesällä 2022 ja syksy toteutettiin sijaisjärjestelyin. Uusi hyvinvointipäällikkö aloitti tehtävänsä 7.11.2022. Vaihdos vaikutti erityisesti toimintatapojen vakiinnuttamiseen, mutta rakenteiden turvin lakisääteinen toiminta toteutui tavoitteiden mukaisesti.

Laaja hyvinvointikertomus	Tavoite vuodelle 2022	Toimenpiteet	Vastuutaho	Seuranta/ arviointimittari	Toteutuminen
1.1. Laadukkaiden ja monikanavaisten palveluiden järjestäminen	Laajan hyvinvointikertomuksen päivittäminen sote-uudistuksen toteutuessa	1) Rakenteen ja prosessien selkiyttäminen 2) Yhteistyömallien luominen hyvinvointialueen kanssa	Hyte-työryhmä, Johtoryhmä, PirSOTE	Itsearviointi hyvinvointikertomuksen ja suunnitelman valmistelusta ja hyödyntämisestä Itsearviointi kunnan hyte-työn rakenteesta, resursseista ja prosesseista	Kuvattiin ennaltaehkäiseviä palvelupolkuja yhteistyössä ja sisällytettiin elintapaohjaus osaksi perustason sote-palvelujen toimintamalleja PIRSOTE-hankkeen kanssa. Luotiin vastinpareja kolmiomallin mukaisesti hyvinvointialueen kanssa. Selkeytettiin hyvinvointiatukevien palvelujen saatavuutta kehittämällä sähköisiä palvelutarjottimia.
1.2. Kuntalaisten turvallisuuden edistäminen	Ankkuri-toiminnan ja Näppihaukka toimintamallin toteuttaminen nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi ja rikosten ennaltaehkäisemiseksi	1) Poliisin ja kaupungin yhteistyömallin ja käytäntöjen tavoitteellinen kehittäminen salassapitolainsäädäntö huomioden	Turvallisuus-työryhmä	Toimintamalli käytössä/ei käytössä systemaattisesti	Sisällytettiin Ankkuri-toiminta ja Näppihaukka toimintamalli siirtosuunnitelmiin, mutta Ankkuri-toiminta ei ole käytössä systemaattisesti. Näppihaukka-toiminta jatkuu ainakin toistaiseksi sosiaalihuollon kanssa. Toimintamallien juurruttamiseen vaikuttavat myös ulkopuoliset tahot.
	Lähisuhdeväkivallan ehkäiseminen	1) Hoitopolkujen luominen: koulutusten järjestäminen, materiaalipankki	Väkivaltatyöryhmä	Koulutukset valtakunnallisia ja alueellisia. Materiaalipankki käytössä	Osallistuttiin maakunnalliseen kehittämiseen ja lisättiin Sähköiseen perhekeskukseen materiaalia väkivallan ehkäisystä.
1.3. Kulttuurihyvinvoinnin edistäminen	Kulttuurihyvinvoinnin edistäminen poikkihallinnollisesti ja yhteistyössä sidosryhmien kanssa	1) Kulttuurihyvinvoinnin palveluohjaus Pirkanmaalla - hankkeen toteuttaminen ja tulosten hyödyntäminen kanssa	Sivistysosasto, hyvinvointi-lautakunta	Koulutukset eivät toteutuneet Hankkeen toimintamallit käytössä kyllä	Pilotoitiin ja juurrutettiin hankkeessa kehitettyjä toimintamalleja osaksi palvelutarjontaa. Hankkeen koulutukset ajoittuivat vuoteen 2021 ja vuosi 2022 oli enemmänkin pilotointia.

1 Hyvinvointia tukeva elinympäristö

Laaja hyvinvointi-kertomus	Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho	Seuranta/arviointimittari	Toteutuminen
2.1. Perheiden tukeminen	Vanhempien tukeminen kasvatustehtävässä	1) Autamme vanhempia konkreettisesti hankalissa tilanteissa. Vahvistamme käyttöön otettuja toimintamallejamme ja luomme uusia (esim. perheiden intensiivisen psykososiaalisen tuen toimintamalli) 2) Vahvistetaan matalan kynnyksen palveluja ja tukea sähköisen perhekeskuksen kautta - etenkin uudet vanhemmat	LaNu, perusturvalautakunta	Toimintamalli luotu/kehitetty Sähköisen perhekeskuksen kävijämäärät, perhetuen haut	Sähköisen perhekeskuksen toimintaa vakiinnutettiin ja kuukausitasolla kävijämäärät ka 150. Myös ammattilaiset löysivät sähköisen perhekeskuksen. Perheiden intensiiviyksikkö aloitti toimintansa syksyllä 2022. Perheiden talo aloitti toimintansa ja kokosi yhteen perheiden palveluja.
	Ikääntyneen toimintakyvyn ja itsenäisen elämän tukeminen	1) Kotikuntoutuksen toimintatapojen kehittäminen ja juurruttaminen. 2) Etäyhteyksien lisääminen ikääntyneiden kotona asumisen tukemiseksi	Ikäihmisten palvelut, perusturvalautakunta	Kotikuntoutusjaksojen lkm, kasvu 20%. Etäyhteyksien asiakasmäärä 20	Kehittämishankkeissa rakennettiin kotikuntoutuksen toimintamalli, joka sisältää tarpeen mukaisesti etäyhteydellä toteuttavia hyvinvointia tukevia ryhmäkäyntejä. Osallistuttiin pilottiin, jossa kehitettiin ikäihmisten psyykkisen ja sosiaalisen toimintakyvyn tukemista etäpalveluna. Toimintamalli jäi pysyväksi käytänteeksi ja sisältöä tuottavat järjestöt ja vapaa-aikapalvelut yhdessä sote-palvelujen kanssa.
2.2. Osallisuuden vahvistaminen	Lasten ja nuorten elämänhallinnan tukeminen	Mahdollistetaan monialainen nopea arvio lastensuojelullisen arvion tarpeessa oleville perheille	Miete-työryhmä, perusturvalautakunta	Monialaiset nopeat arviot käytössä kyllä	Perheiden intensiiviyksikkö aloitti toimintansa ja nopeutti arviontien tekemistä. Lastensuojelun toimintamalleja kehitettiin perusturvakeskuksen palveluissa.
2.3. Järjestöjen, vapaaehtoisten ja muiden toimijoiden mahdollisuuksien edistäminen	Osallisuuden mahdollistaminen järjestöille, yrityksille, yhteisöille ja muille toimijoille	1) Nuorisotyön parlamentin toiminnan käynnistäminen 2) Parlamenttien sisäisen ja keskinäisen toiminnan kehittäminen	Osallisuustyöryhmä, hyvinvointilautakunta	Parlamentin toiminta käynnistetty kyllä/ei Parlamentin kokousten lkm	Osallistuttiin nuorten akatemian osallisuuden kehittämisprosessiin, joka sisälsi työpajoja nuorten kanssa. Kartoitettiin osallisuuden kehittämisen tarpeita ja panostettiin lasten ja nuorten osallisuuden edistämiseen kehittämishankkeiden yhteistyönä. Nuorisotyön parlamenttia ei perustettu, Osallistuttiin nuorisovaltuuston kokoontumisiin kutsuttuna. Osallistumismahdollisuuksien laajentamista jatkettiin: valtuuston kokouksien videolähettykset, kaupunginjohtajan ajankohtaiskatsaukset, yksi yhteinen seura- ja kulttuuriparlamentin tapaaminen.

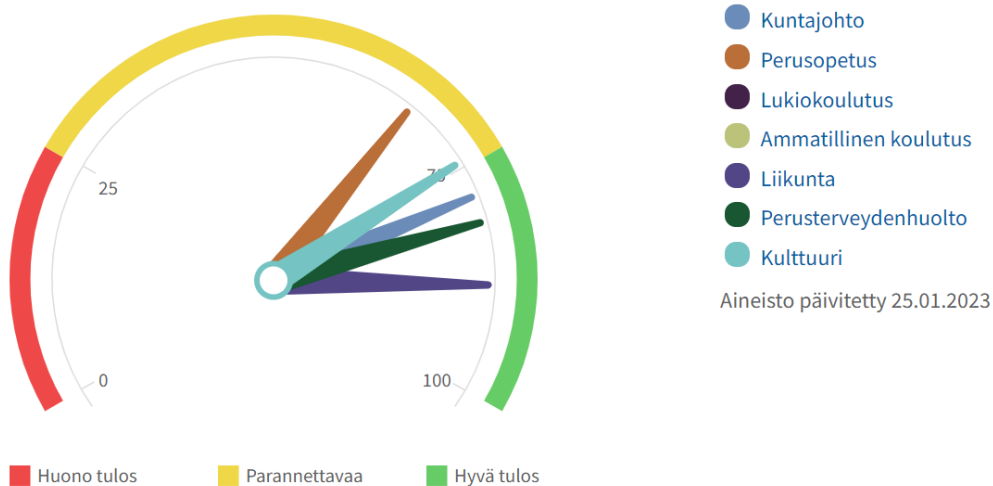
2 Toisista välittäminen ja yhdessä tekeminen

Laaja hyvinvointikertomus	Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho	Seuranta/ arviointimittari	Toteutuminen
3.1. Päihdeettömyyden tukeminen	Ammattilaisilla on riittävästi ehkäisevän päihdetyön osaamista	1) Koulutustarpeen kartoittaminen 2) Koulutuksen tarjoaminen ja järjestäminen 3) Tiedon ja osaamisen jakaminen	EPT-työryhmä, hyvinvointilautakunta	Koulutustarvetta selvitetty kyllä Hyödynnetyt ja järjestetyt koulutukset	Selvitettiin koulutustarve henkilöstökyselyllä. Ohjattiin henkilöstöä osallistumaan Mielenterveyden ensiapukoulutuksiin, joita järjestettiin kaupungin kehittämishankkeessa. Koottiin koulutustarpeet ja suunniteltiin tulevan vuoden koulutuksia.
3.2. Kestävän liikkumisen lisääminen	Arjen sujuvat liikenneyhteydet	1) Käyttäjystävälliset, esteettömät väylät 2) Aktiivinen osallistuminen joukkoliikenteen kehittämiseen 3) Lisätään tietoisuutta erityyppisistä reiteistä ja kulkutavoista	Kestävän liikkumisen työryhmä, tekninen lautakunta	Keven liikenteen väylien käyttäjämääräseuranta	Osallistutaan alueelliseen kehittämiseen ja on seurattu keven liikenteen väylän käyttäjämääriä. Kestävän hyvinvoinnin ja arjen sujuvuuden näkökulmaa painotetaan myös uusissa hankkeissa, jotka alkaneet 2022.
3.3. Ilmastonmuutos ja hillitsevien elintapojen edistäminen	Hinku-tiedotuksen lisääminen kuntalaisille ja järjestöille	Viestinnän lisääminen	Hinku-työryhmä	Viestintätoimenpiteiden lkm kasvanut	Uudistettiin Hiilineutraali Ylöjärvi –verkkosivua ja pyrittiin tuomaan ajankohtaisia asioita enemmän esille kaupungin uutispalstalla.

3 Hyvinvointia rakentavien valintojen tukeminen

Ylöjärveläisten hyvinvoinnin ja hyvinvointityön tila tilastojen valossa

Kaikki sektorit : Ylöjärvi 2022

Kuva THL (2022) TEAviisari - Terveyden edistämisen vertailutietojärjestelmä (cntrl+napautus)

- Hyvinvoinnin nykytilan arvio pohjautuu Hyte-kertoimiin (liitteenä) sekä Tea-viisarin (kuva) tuloksiin.
- Hyte-kertoimen indikaattoreiden (liitteenä) mukaan Ylöjärven hyvinvoinnin edistämistyön prosessit ovat varsin hyvällä mallilla. TEA-viisarissa myös suurin osa sektoreista ovat hyvällä mallilla.
- Ylöjärveläisten hyvinvoinnin tilaa tarkastellaan sairastuvuusindeksin sekä Hyte-tulosindikaattoreiden mukaisesti.
- Lisäksi lasten ja nuorten hyvinvointitietoa raportissa kuvataan vuoden 2022 MOVE! Testin tuloksien sekä vuoden 2021 kouluterveyshuollon kyselyn tuloksien pohjalta.

Ylöjärveläisten hyvinvoinnin tila ja toteutuneet toimenpiteet vuonna 2022

- Väestön hyvinvointia tarkastellaan elinolojen sekä yksilön ominaisuuksista käsin.
- Vuotta 2022 leimasi yllättävien globaalisti vaikuttavien laaja-alaisten ilmiöiden esiintyminen, kuten myös koko vuosituhatta. Erityisesti sota ja pandemia sekä taloudellinen epävarmuus ovat vaikuttaneet myös ylöjärveläisten hyvinvointiin.
- Vuoden 2022 aikana ei päivitetty tulosindikaattoreita ja Ylöjärven tulisi edelleen kiinnittää huomiota nuorten hyvinvointia edistävien elintapojen tukemiseen ja edelleen myös ikääntyneiden toimintakyvyn ylläpitämiseen sekä vahvistamiseen.
- Sairastuvuusideksin (93,2) tarkastelussa Ylöjärvi sijoittuu Pirkanmaan hyvinvointialueella ja valtakunnallisessa vertailussakin hyvälle tasolle. Indeksissä sisältyvät sairausryhmät ovat syöpä, sepelvaltimotauti, aivoverisuonisairaudet, tuki- ja liikuntaelinsairaudet,

Toimenpiteet

- Hyvinvoinnin edistämisen prosesseja hiottiin yli sektorirajojen.
- Terveystieteen edistämisen kokonaisuus nivoutui vuonna 2022 vahvasti Tulevaisuuden sote-keskus ohjelman kehittämishankkeisiin.
- Elintapaohjaus nivottiin jokaiseen perustason sosiaali- ja terveystieteen palvelupolkuun ja toimintamalleihin.
- Vahvistettiin Hyvinvointia arkeen ja Sähköisen perhekeskuksen palveluohjaustyötä
- Tiivistettiin monialaista yhteistyötä sote-palvelujen kanssa.

Ylöjärveläisten lasten ja nuorten hyvinvoinnin tila ja toteutuneet toimenpiteet 2022

- Vuoden 2021 kouluterveyskyselyn tuloksien mukaan valtaosa ylöjärveläisistä lapsista ja nuorista kokee olevansa tyytyväisiä elämäänsä.
- Myös palvelutarpeita tarkasteltaessa suurin osa ylöjärveläisistä perheistä voi hyvin peruspalveluiden turvin.
- Vuoden 2021 Move! -mittausten tuloksissa Ylöjärvi on hieman yli valtakunnallista keskitasoa, mutta siitäkin huolimatta myös ylöjärveläisten lasten ja nuorten liikkuminen on vähentynyt ja fyysisesti passiivinen aika on kasvanut, joka näkyy tuloksissa toimintakyvyn heikkenemisenä
- Kouluterveyskyselyn mukaan Ylöjärvellä liikutaan ja harrastetaan varsin aktiivisesti. Kuitenkin ylipainoisten osuus kasvanut, samoin alle 8 tuntia nukkuvien osuudet kasvaneet
- Huomiota on jatkossakin syytä kiinnittää perheiden tukemiseen sekä lasten ja nuorten liikkumisen ja osallisuuden edistämiseen.

Toimenpiteet

- Ylöjärven perusopetus ja varhaiskasvatus ovat mukana Liikkuvat –ohjelmissa.
- Harrastamisen malli- hanke jatkui vuonna 2022
- Hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämisen tehtäväalueella on Lasten ja nuorten liikuntakoordinaattori, joka tekee tiivistä yhteistyö huoltajien, koulun ja muiden sidosryhmien kanssa.
- Lasten, nuorten ja perheiden työryhmä kokoontui säännöllisesti ja tarkasteli ilmiölähtöisesti kehittämiskohteita.

Johtopäätökset

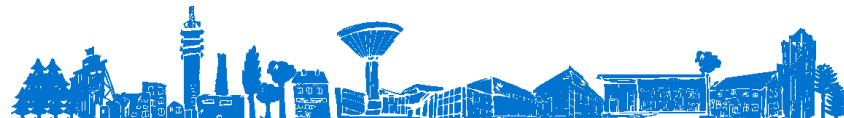
- Hyvinvointityö on Ylöjärven kaupungilla rakenteellista ja pääosin hyvällä mallilla.
- Vuotta 2022 leimasi yllättävien globaalisti vaikuttavien laaja-alaisten ilmiöiden esiintyminen. Erityisesti sota ja pandemian jälkitila sekä taloudellinen epävarmuus ovat vaikuttaneet myös ylöjärveläisten hyvinvointiin.
- Sosiaali- ja terveyspalvelujen uudistus oli historiallinen ja vaikutti ylöjärveläisten peruspalvelujen järjestämiseen.
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä tulee painottaa rakenteiden lisäksi hyvinvointitekoja ja vahvistaa poikkihallinnollista yhteistyötä ja sekä hyvinvointivaikutusten arviointia.

Liite 1 Hyte-indikaattorit

Prosessi-indikaattorit (pisteytys 0-100), Ylöjärvi	2019	2020	2021
Koulussa noudatetaan Valtion ravitsemusneuvottelukunnan kouluruokailusuositusta koululounaan ja välipalojen järjestämisessä	83	83	
Koulussa on pitkät liikuntavälitunnit	93	93	
Kouluympäristön terveellisyden ja turvallisuuden sekä koulu yhteisön hyvinvoinnin edistämisen tarkastus	96	96	
Kunnan palveluluiden suunnittelussa ja kehittämisessä hyödynnetään asukasraateja ja foorumeja	100	100	100
Kunnan talousarviossa ja taloussuunnitelmassa määritellään talousarviovuodelle mittarit, joilla seurataan väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden toteutumista	100	100	100
Kunnan tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa arvioidaan valtuustokausittain kunnan hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen	0	0	0
Kunnassa järjestetään kohdennettuja liikkumisryhmiä liikuntaseuratoiminnan ulkopuolella oleville lapsille ja nuorille		100	
Kunnassa toimii erikseen nimetty asiantuntija, suunnittelija tai vastaava, joka koordinoi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä	100	100	100
Kunnassa toimii liikunnan edistämistä käsittelevä poikkihallinnollinen työryhmä		100	
Kunta kutsuu säännöllisesti koolle liikuntaseurojen ja yhdistysten yhteiskokouksen		100	
Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta raportoidaan vuosittain kunnan hyvinvointikertomuksessa tai vastaavassa kertomuksessa		0	
Liikunnan edistämisestä vastaavat viranhaltijat osallistuvat toimielinten vaikutusten ennakoarviointiin		100	
Oppilaiden poissaolojen kokonaismäärää seurataan koko koulussa	89	89	
Valtuustolle raportoidaan vuosittain väestön elintavoista ja niissä tapahtuneista muutoksista	100	100	100

Liite 2 Hyte indikaattorit

Tulosindikaattorit, Ylöjärvi	2019	2020	2021
Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot 65 vuotta täyttäneillä / 10 000 vastaavan ikäistä	380	327	
Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista	19,9		20,2
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä	5,8	5,3	
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä	1,8	1,6	
Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä	5,7	5,6	5,4
Ylipaino, % 8. ja 9. luokan oppilaista	16,4		18,7

Skaalattu tulosindikaattori (pisteytys 0-100), Ylöjärvi	2020	2021
Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot 65 vuotta täyttäneillä	50	39
Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi	52	41
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24-vuotiaat	43	44
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25 - 64-vuotiaat	44	44
Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat	41	43
Ylipaino, 8.-9. luokan oppilaat	58	55

Suvi Saarinen
Hyvinvointipäällikkö
p. 044 4811471
suvi.saarinen@ylojarvi.fi

www.ylojarvi.fi/hyvinvoinnin-edistaminen

